UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Sådan indgår du en uddannelsesaftale

Undervisningsministeriet 2010

Sådan indgår du en uddannelsesaftale

Tekstredaktion:	Vibe Aarkrog, Undervisningsministeriet, Afdelingen for erhvervsfaglige uddannelser
Redaktion og produktion:	Werner Hedegaard, Undervisningsministeriet, Kommunikationssekretariatet
Grafisk tilrettelæggelse:	Bysted A/S
Fotos:	Lars Skaaning

1. udgave, 1. oplag, marts 2010: 45.000 stk.
1. udgave, 2. oplag, november 2010: 25.000 stk.

ISBN: 978-87-603-2851-0
ISBN: (WWW) 978-87-603-2852-7
Internetadresse: www.uvm.dk/uddannelsesaftale

Udgivet af Undervisningsministeriet, 2010

Bestilles hos: Rosendahls Schultz Distribution på adressen:
distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk

Tryk: Rosendahls Schultz Grafisk

Trykt med vegetabilske trykfarver på ubestrøget miljøcertificeret papir

Printed in Denmark 2010

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til
Kommunikationssekretariatet i Undervisningsministeriet,
telefon 33 92 50 57 eller e-mail: pub@uvm.dk

Pjecen er en ny, gennemredigeret udgave af *Uddannelsesaftale. En sund investering i fremtiden* fra december 2008

Indhold

Vækst med afsæt i traditionerne 4

Uddannelsesaftaler på virksomhedens betingelser 5

Den almindelige aftale 6

Ny mesterlære 7

Kombinationsaftale 8

Kort uddannelsesaftale 9

Trainee-forløb/forpraktik 10

Vækst med afsæt i traditionerne

I Danmark har vi en lang tradition for erhvervsuddannelser, der består af en kombination af skoleuddannelse og oplæring i en virksomhed. Langt de fleste offentlige og private virksomheder oplever, at det er en god investering at indgå uddannelsesaftaler. Aftalerne giver nemlig virksomhederne en ekstra ressource, som dag for dag bliver dygtigere og dygtigere. Faktisk bliver mange så glade for samarbejdet, at eleven ofte fortsætter i virksomheden efter uddannelsens afslutning.

Når man taler om aftaler, svendebreve/uddannelsesbeviser og praktik, tænker mange måske, at det drejer sig om uddannelser for håndværkere alene. Men faktisk kan man i dag få en erhvervsuddannelse inden for de fleste brancheområder.

Længden af uddannelserne er branchebestemt, men er ofte på 3-4 år, hvor eleven typisk tilbringer mellem en tredjedel og halvdelen af tiden på skole og mellem halvdelen og to tredjedele i virksomheden. Der er dog mulighed for at gennemføre trin i de fleste uddannelser, og der er også en række kortere uddannelser med en uddannelsestid på 1,5-2 år. Der er altså mange muligheder.

Godkendelse af praktikvirksomheden
Har du ikke tidligere haft en elev i din virksomhed, så kontakt den lokale erhvervsskole. Sammen kan I finde ud af, hvilke af virksomhedens faglige kompetencer, der kan danne grundlag for en godkendelse som praktiksted. For at få en elev er det ikke en betingelse, at virksomheden er godkendt som praktiksted til en hel uddannelse. Du kan søge om at blive godkendt via praktikpladsen.dk. Her kan du også finde information om din lokale erhvervsskole.

Har du brug for mere hjælp til at komme i gang, kan du ringe til Hotline på 35 87 88 01.

Trainee-forløb
For virksomheder og unge, der ønsker at se hinanden lidt an, inden de indgår en uddannelsesaftale, er det inden for en række brancheområder muligt at aftale et trainee-forløb, der varer 3-6 måneder. I nogle brancher hedder det forpraktik; det vil sige en kort ansættelse med et uddannelsesperspektiv. Læs mere på side 10.

På **www.praktikpladsen.dk** kan man se, hvilke uddannelser der har traineeforløb.

Uddannelsesaftaler på virksomhedens betingelser

De praktiske opgaver i forbindelse med ansættelse af elever kan måske virke uoverskuelige for en travl virksomhed. Men langt de fleste opgaver kan erhvervsskolen være behjælpelig med at løse. Så det er faktisk ganske nemt. Finder du ikke selv en elev, der matcher din virksomheds behov, er der mulighed for at finde en gennem erhvervsskolerne eller på www.praktikpladsen.dk.

Eleven aflønnes efter gældende overenskomst for de enkelte brancher, og virksomheden modtager lønrefusion fra AUB (Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag) i de perioder, hvor eleven er på skole, ligesom virksomheden har mulighed for fra AUB at modtage en præmie og bonus på op til 33.000 kroner per uddannelsesaftale der er indgået i 2013 med en elev under 25 år. Læs mere om dette på www.atp.dk.

Vælg den rette praktikordning
Strukturændringerne i erhvervslivet og målsætningen om, at 95 procent af alle unge skal have en ungdomsuddannelse, har øget behovet for mere fleksible aftaleordninger. Derfor er der nu i alt fire forskellige former for uddannelsesaftaler, så det er nemmere at finde frem til en aftaleform, som passer netop din virksomhed.

Den almindelige aftale
For virksomheden, der er godkendt som praktiksted, og som kan påtage sig at uddanne en elev i et helt uddannelsesforløb eller i det mindste i de første dele af en uddannelse. Trin 1 af en uddannelse betragtes også som en hel afsluttet erhvervsuddannelse.

Ny mesterlære
For virksomheden, der er godkendt som praktiksted, og som kan påtage sig at uddanne en elev i et helt uddannelsesforløb. Denne aftaletype passer især godt til virksomheden, som ønsker at prøve kræfter med et større oplæringsansvar i det første års tid – til gengæld er eleven langt det meste af tiden i virksomheden.

Kombinationsaftale
For to eller flere virksomheder, der er helt eller delvist godkendte som praktiksteder, og som tilsammen varetager et helt uddannelsesforløb.

Kort uddannelsesaftale
For virksomheden, der er fuldt ud godkendt som praktiksted, men som ikke ønsker at påtage sig et helt uddannelsesforløb. Eller for den stærkt specialiserede virksomhed, som derfor kun kan varetage en del af uddannelsen.

UVM 560529 Uddannelsesaftale.indd 5 19/03/10 10:

Den almindelige aftale

En erhvervsuddannelse varer 1,5–5,5 år.

Erhvervsuddannelserne indledes typisk med et skoleophold (grundforløb) på et halvt år (A). De merkantile erhvervsuddannelsers grundforløb varer dog typisk 1-2 år (38-76 uger). Uddannelsesaftalen indgås typisk efter det indledende skoleophold (grundforløb) og varer resten af uddannelsestiden, som for størstedelens vedkommende består af praktik i virksomheden suppleret med en række skoleophold af 5 eller 10 ugers varighed. Erhvervsuddannelsen slutter med en afsluttende prøve (ofte kaldet svendeprøve eller fagprøve). Man kan også indgå en uddannelsesaftale, der omfatter hele erhvervsuddannelsen, det vil sige inklusive grundforløbet (B).

SKOLEUNDERVISNING

PRAKTIKUDDANNELSE

Krav til virksomheden
Virksomheden skal være godkendt som praktiksted og skal sammen med erhvervsskolen uddanne en elev fra start til slut. Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen med dette. Virksomheden kan også søge om godkendelse via www.praktikpladsen.dk.

Uddannelsesaftalen:
- → Denne aftaleform er den almindelige og velkendte måde at lave en uddannelsesaftale på.
- → Aftalen omfatter alle praktik- og skoleophold, eventuelt bortset fra grundforløbet.
- → Virksomheden har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i hele aftaleperioden.
- → Eleven ansættes i virksomheden som lønmodtager med elevløn. Aflønningen sker efter branchens gældende overenskomst for elever.
- → Der er en gensidig prøvetid på tre måneder, hvorefter aftalen er uopsigelig. Opsigelse af kontrakten i prøvetiden kan ske uden begrundelse og uden varsel.

Ny mesterlære

Krav til virksomheden
Virksomheden skal være godkendt som praktiksted. Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen med dette. Virksomheden kan også søge om godkendelse via www.praktikpladsen.dk. Virksomheden skal samarbejde med skolen om elevens grundlæggende praktikoplæring.

Uddannelsesaftalen
- → Hele – eller næsten hele – det første år af uddannelsesaftalen gennemføres som praktisk oplæring i virksomheden og træder i stedet for grundforløbet på en erhvervsskole, som de andre elever skal gennemføre.
- → Den praktiske oplæring afsluttes med, at eleven gennemfører en praktisk opgave, som mester og kontaktlærer udformer i samarbejde. Opgaveløsningen foregår typisk i virksomheden og vurderes godkendt/ikke godkendt af mester og kontaktlærer i fællesskab.
- → Virksomhed, elev og erhvervsskole udarbejder en personlig uddannelsesplan for eleven. I uddannelsesplanen fastlægger man de mål, eleven skal nå i løbet af det første år i virksomheden, og der suppleres eventuelt med korte ophold på skolen. Herefter fortsætter eleven i hovedforløbet på samme måde som andre elever.
- → Aftalen omfatter som udgangspunkt hele praktik- og skoleforløbet, men behøver dog kun at omfatte den grundlæggende praktiske oplæring samt én skoleperiode og én praktikperiode i hovedforløbet, (se side 9 om "Korte uddannelsesaftaler").
- → Virksomheden har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i hele aftaleperioden.
- → Eleven ansættes i virksomheden som lønmodtager med elevløn. Aflønningen sker efter branchens gældende overenskomst for elever.
- → Der er en gensidig prøvetid på tre måneder, hvorefter aftalen er uopsigelig. Opsigelse af kontrakten i prøvetiden kan ske uden begrundelse og uden varsel.

Læs mere her:
pub.uvm.dk/2007/nymesterlaere

En erhvervsuddannelse varer 1,5-5,5 år og indledes med praktisk oplæring i virksomheden på cirka et år. Herefter veksler eleven mellem skole- og praktikophold. Erhvervsuddannelsen slutter med en afsluttende prøve (svendeprøve eller fagprøve). Enkelte faglige udvalg har fravalgt muligheden for ny mesterlære. Se hvilke erhvervsuddannelser, det gælder for, på Undervisningsministeriets hjemmeside under spørgsmål og svar om ny mesterlære.

SKOLEUNDERVISNING

PRAKTIKUDDANNELSE

Kombinationsaftale

Krav til virksomheden
Virksomheder, som indgår kombinationsaftaler, skal som minimum være godkendte til at varetage den del af uddannelsen, som virksomheden kommer til at stå for. Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen med dette. Virksomheden kan også søge om godkendelse via www.praktikpladsen.dk.

Uddannelsesaftalen
- → I en kombinationsaftale indgår eleven aftaler med to eller flere virksomheder, så delaftalerne tilsammen omfatter hele uddannelsen og de dertilhørende skoleophold.
- → Når virksomhederne indgår aftalerne, fastlægger de, hvilke perioder eleven er tilknyttet den enkelte virksomhed. Det kan foregå på flere måder: Eleven kan således enten tilbringe praktiktiden skiftevis i de deltagende virksomheder i perioder på for eksempel et halvt år ad gangen eller i et forløb, hvor virksomhedernes uddannelsesaftaler med eleven afløser hinanden i det fortløbende praktikforløb.
- → Virksomhederne har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i hver deres aftaleperiode.
- → Det er et krav, at alle aftaler skal være på plads og dække hele uddannelsesforløbet, inden den første aftaleperiode begynder.

En erhvervsuddannelse varer 1,5-5,5 år og indledes typisk med et skoleophold (grundforløb) på et halvt år, på de merkantile erhvervsuddannelser dog på et eller to år. Selve aftaleperioden hos to eller flere virksomheder varer mellem halvdelen og to tredjedele af uddannelsestiden inklusive en række skoleophold, jævnfør beskrivelse af almindelig uddannelsesaftale side 6. Erhvervsuddannelsen slutter med en afsluttende prøve (svendeprøve eller fagprøve). Man kan også påbegynde erhvervsuddannelsen i en virksomhed.

Kort uddannelsesaftale

Krav til virksomheden
Velegnet for virksomheder, som er godkendte til at varetage en hel uddannelse, men som ikke ønsker at påtage sig et helt uddannelsesforløb, samt specialiserede virksomheder, der ikke kan få en fuldstændig godkendelse.

Uddannelsesaftalen
- → Aftalen skal indeholde mindst én praktikperiode og ét skoleophold i hovedforløbet. Men aftalen kan altid forlænges eller omdannes til en almindelig aftale, gældende for resten af uddannelsen.
- → Aftalen kan omfatte grundforløbet eller grundlæggende praktisk oplæring (ny mesterlære).
- → Flere aftaler kan indgås løbende og uafhængigt af hinanden.
- → Der er kun prøvetid én gang mellem samme aftaleparter.
- → Virksomheden har kun det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i sin egen aftaleperiode.
- → Begynder eleven efter afslutning af en kort uddannelsesaftale ikke på en ny aftale, har eleven ret til optagelse i skolepraktik, hvis den valgte uddannelse udbydes med skolepraktik, og hvis eleven opfylder reglerne (EMMA).

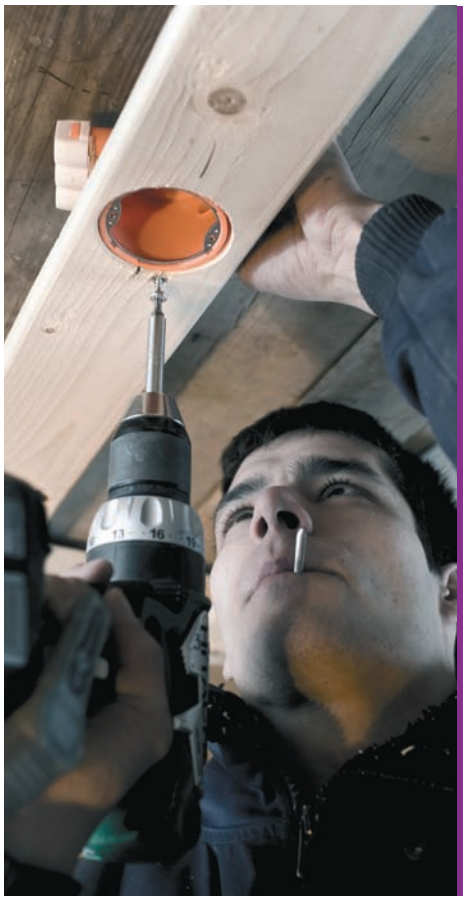

En erhvervsuddannelse varer 1,5-5,5 år og indledes med et skoleophold (grundforløb) på et halvt år, på de merkantile erhvervsuddannelser dog på et eller to år. Hver virksomhed indgår individuelt en kort uddannelsesaftale. Flere korte aftaler kan dække elevens samlede praktikperiode i erhvervsuddannelsen. Eleven har ret til optagelse i skolepraktik, hvis erhvervsuddannelsen gennemføres med skolepraktik, indtil en ny kort aftale kan indgås. Elevens samlede aftaleperiode, der kan bestå af flere korte uddannelsesaftaler og eventuel skolepraktik (B), varer mellem halvdelen og to tredjedele af uddannelsestiden inklusive en række skoleophold, jævnfør beskrivelse af almindelig uddannelsesaftale side 6. Erhvervsuddannelsen slutter med en afsluttende prøve (svendeprøve eller fagprøve).

Trainee-forløb/forpraktik

Krav til virksomheden
Virksomheden skal være godkendt som praktiksted. Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen med dette.

Ansættelse i trainee-forløb/i forpraktik
For nogle virksomheder og unge er det et stort skridt at tegne en uddannelsesaftale, som strækker 2-3-4 år ud i fremtiden. Det har afholdt en række virksomheder og unge fra at gå i gang med et uddannelsesforløb.

Derfor har arbejdsmarkedets parter indgået aftaler på en række brancheområder, der gør det muligt for virksomhederne at ansætte en ung på 15-18 år i en periode på typisk 3-6 måneder. I et sådant forløb kan virksomhed og elev se hinanden an menneskeligt, socialt og fagligt med henblik på at indgå en uddannelsesaftale, hvis perioden forløber tilfredsstillende. Virksomheden forpligter sig til at give den unge basal viden om jobområdet med henblik på senere indgåelse af en uddannelsesaftale. Den unge skal have opfyldt undervisningsforpligtelsen inden påbegyndelsen af trainee-forløbet.

Et trainee-forløb – som i nogle brancher hedder forpraktik – består typisk af en kort introduktionsperiode, hvor den unge sættes ind i de mest grundlæggende arbejdsprocesser i virksomheden og gennemgår nødvendige sikkerhedskurser, hygiejnekurser og lignende. Derefter kan den unge deltage i virksomhedens produktion og må betjene visse maskiner, som en ung, der blot ansættes som ungarbejder, ikke må betjene.

Trainee-forløbet medfører ikke automatisk en forkortelse af uddannelsestiden, men eleven har krav på en realkompetencevurdering ved påbegyndelse af en erhvervsuddannelse.

Et trainee-forløb er typisk af 3-6 måneders varighed. Den unge får løn under ansættelsen. Målet er efterfølgende at indgå en egentlig uddannelsesaftale. Du kan finde oplysninger om, hvilke brancher der har indgået denne type aftaler, på arbejdsgiverorganisationernes hjemmesider. Og de konkrete virksomheder, der tilbyder denne type forløb, findes på Undervisningsministeriets mødested for elever og virksomheder www.praktikpladsen.dk.

Du kan finde oplysninger om, hvilke brancher der har indgået denne type aftaler, på arbejdsgiver-organisationernes hjemmesider. Og de konkrete virksomheder, der tilbyder denne type forløb, findes på Undervisningsministeriets mødested for elever og virksomheder **www.praktikpladsen.dk.**

Vil du vide mere?

Hotline 35 87 88 01: Praktikpladskonsulenter svar[illegible]om godkendelse af virksomheder som praktiksted og ansættelse af e[illegible]

www.praktikpladsen.dk
Mødested på internettet, der formidler kontakt[illegible]eder og elever, som ønsker at indgå en uddannelsesaftale. Her find[illegible]elle oversigt over virksomheder i Danmark, der er godkendte til at u[illegible]uddannelseselever.

www.aer.dk
AER (Arbejdsgivernes ElevRefusion) har primært [illegible]fremme oprettelsen af praktikpladser inden for erhvervsuddannelses[illegible]r kan man også finde oplysninger om transportgodtgørelse, tilskudsordni[illegible]g refusionssatser mv.

www.elevplan.dk
Undervisningsministeriets hjemmeside med beskrivelse af indholdet i erhvervsuddannelserne og med oplysninger om, hvor uddannelserne udbydes. Det er samtidig et elektronisk værktøj til planlægning af elevens uddannelse på skole og i virksomheden.

www.virk.dk
Virksomhedernes indgang til offentlige indberetninger.

www.uvm.dk
Undervisningsministeriets hjemmeside med oplysninger om uddannelser, love og regler. Aftaleformularer findes ved at gå ind på www.uvm.dk, vælge "Erhvervsuddannelser" og dernæst vælge "Uddannelsesaftaleblanketter" i højreboksen "Genveje".

www.retsinformation.dk
Retsinformation er statens juridiske online informationssystem, som giver adgang til love, bekendtgørelser, cirkulærer, Folketingets dokumenter mv.

www.ug.dk
Undervisningsministeriets vejledningsportal – med overordnet beskrivelse af samtlige uddannelser. Her findes også links til de faglige udvalg.

www.kl.dk
Kommunernes Landsforenings hjemmeside med kommunerelevant information.

www.da.dk
Dansk Arbejdsgiverforenings hjemmeside med arbejdsgiverrettet information.

www.lo.dk
Landsorganisationen i Danmarks hjemmeside med elev-/arbejdstagerrettet information.

www.traenerguide.dk
Inspirationsportal for oplæringsansvarlige i virksomheder, der uddanner erhvervsuddannelseselever.

www.emu.dk
Virksomheder kan hente nyttig information om blandt andet tilrettelæggelse af den gode oplæring af elever under "Ungdomsuddannelse" – "Erhvervsrettede uddannelser" og på den nye side under "Praktik" – "Mest for virksomheder".